

Till arbetspensionsanstalterna

TRAKTORFÖRETAGARES PENSIONSSKYDD

1

Inledning

Pensionsskyddet för traktorföretagare i skogsarbete är ordnat med ett särskilt stadgande i lagen om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden (1 a § KAPL).

I 1 a § 2 mom. KAPL stadgas att den som utan att stå i arbetsavtalsförhållande mot ersättning i pengar åt annan med traktor eller en annan med traktorkraft fungerande maskin utför skogsarbete inom ett arbetsområde som faller under KAPL, är skyldig att för sig och sin medhjälpare som inte står i arbetsavtalsförhållande bekosta ålders-, invalid-, arbetslöshets- och familjepensionsskydd enligt KAPL.

När pensionsskyddet för traktorföretagare ordnades 1969 var traktorkarlarnas arbetsrättsliga situation oklar. I skogsarbete som utfördes med egen lantbrukstraktor för en annans räkning såg man likheter med arbete som utfördes i ett arbetsförhållande. Eftersom de traktorarbeten som utfördes av traktorkarlarna var kortvariga, ansågs inte de pensionssystem som var under planering för företagarna vara lämpliga för dem. Därför ansågs att KAPL-pensionsskyddet var det mest lämpliga för traktorkarlarna.

Under den tid som KAPL-pensionssystemet varit i kraft har företagarverksamheten med skogsmaskiner förändrats radikalt. Skogsmaskinföretagens maskiner har blivit större och effektivare, maskinparken har blivit mångsidigare, företagen har ändrats från enmansfirmor till bolag, användningen av främmande arbetskraft har ökat och arbetsmomenten har blivit fler. Utvecklingen inom branschen har lett till att traktorkarlarna kan betraktas som typiska företagare. Därför är det särskilda stadgandet i 1 a § KAPL onödigt.

Juridiska avdelningen
Rådgivnings- och övervaknings-
avdelningen

30.9.1992

Pensionsarrangemanget har ansetts problematiskt därför att antalet främmande arbetskraft som arbetat för företagaren inte till alla delar kunnat beaktas i KAPL-arbetsinkomsten. Dessutom har det visat sig besvärligt att förverkliga företagarpensionssystemens individuella och flexibla karaktär i systemet enligt 1 a § KAPL.

Traktorföretagarna är också i en annan ställning än företagarna även vad beträffar försäkringspremien. Av en KAPL-företagare uppbärs försäkringspremie fastän pension inte tillväxer därför att inkomsterna understiger minimigränsen för KAPL. KAPL-företagarnas premieprocent har i allmänhet varit högre än andra företagares. Traktorföretagarna har inte heller omfattats av systemet med nedsatt premie som gäller vid FÖPL- och LFÖPL-försäkring.

På grund av de ovan anförda orsakerna upphävs traktorföretagarnas pensionsarrangemang enligt KAPL från och med 1.1.1993, och samtidigt upphör handläggningen av traktorföretagarnas pensionsskydd vid LEL Arbetspensionskassan.

Från och med 1.1.1993 försäkras traktorföretagare enligt företagarnas pensionslagar och 1 a § KAPL upphävs.

Frågan om vilken pensionslag företagaren skall omfattas av, FÖPL eller LFÖPL, avgörs på samma sätt som i andra liknande fall, dvs. på basis av beskattningen.

Ändringen av pensionsanordningen berör ca 6 500 traktorföretagare.

2

Arbetstagare i skogsbranschen

I 1 a § 1 mom. stadgas även om traktorarbete som utförs i arbetsförhållande. Enligt stadgandet tillämpas KAPL om ägare eller innehavare av traktor eller annan därmed jämförbar maskin har ingått arbetsavtal om utförande av ett visst arbete med denna maskin inom ett arbetsområde som faller under KAPL. Detta stadgande som ansluter till problemen med lantbrukstraktorföretagarnas arbetsförhållande har senare blivit onödigt. Arbetstagare som arbetar med skogsarbete omfattas redan enligt 1 § KAPL av KAPL. Upphävandet av stadgandet medför alltså inte någon ändring i sådana traktorkarlars ställning som utför skogsarbete i arbetsförhållande.

Juridiska avdelningen
Rådgivnings- och övervaknings-
avdelningen

30.9.1992

3
KAPL-företagare till FÖPL

Största delen av traktorföretagarna som tidigare omfattades av 1 a § KAPL övergår till att omfattas av FÖPL. I praktiken avgör beskattningen, liksom vid annan företagareverksamhet, om FÖPL eller LFÖPL skall tillämpas. En företagare vars verksamhet beskattas enligt lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet (360/68), omfattas i allmänhet av FÖPL. Om inkomstskattelagen för gårdsbruk (543/67) tillämpas på traktorföretagareverksamheten lyder företagareverksamheten under LFÖPL.

Mellan skogstraktor och lantbrukstraktor görs inte mer någon skillnad, utan gränsen mellan FÖPL och LFÖPL avgörs på grundval av beskattningen. I praktiken omfattas dock skogstraktorföretagarna av FÖPL och lantbrukstraktorföretagarna av LFÖPL.

FÖPL-försäkringsskyldigheten börjar 1.1.1993. Företagare som tidigare försäkrats enligt KAPL har dock sex månader på sig att ordna pensionsskydd enligt företagarnas pensionssystem. Om företagareverksamheten inleds efter det att lagändringen trätt i kraft, skall företagaren uppta försäkring genast när förutsättningarna för FÖPL uppfylls.

Traktorföretagaren kan välja i vilket försäkringsbolag han upptar FÖPL-försäkring. Han kan också uppta FÖPL-försäkring i en av branschens pensionskassor som bedriver FÖPL-verksamhet.

Företagarens arbetsinkomst

Pensionsskyddscentralen utfärdar under hösten 1992 anvisningar om hur FÖPL-arbetsinkomsten fastställs efter 31.12.1992 för traktorföretagare som omfattas av 1 a § KAPL.

4
KAPL-företagare till LFÖPL

Under LFÖPL lyder traktorföretagare som redan är försäkrade enligt LFÖPL och vars traktorarbetsinkomst beskattas som bisyssla till gårdsbruk. Dessa lantbruksföretagare skall justera sin LFÖPL-arbetsinkomst.

LFÖPL-försäkringen handhas av Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt.

Juridiska avdelningen
Rådgivnings- och övervaknings-
avdelningen

30.9.1992

5
KAPL-pensionsskyddet fram till 1.1.1993

Lagen träder i kraft 1.1.1993, dock på så sätt att 1 a § 2 mom. KAPL tillämpas fram till det att lagändringarna träder i kraft. För pensionsskydd som traktorföretagaren intjänat fram till 31.12.1992 svarar LEL Arbetspensionskassan.

6
Övergångsstadganden

Övergångsstadgandena gäller de företagare vars företagverksamhet fortsätter vid den tidpunkt lagen träder i kraft.

Minimitid

När minimitiden fyra månader, dvs. den tid som företagverksamheten enligt FÖPL och LFÖPL minst skall pågå, räknas ut beaktas även oavbruten verksamhet som pågått omedelbart före övergången till företagarpensionssystemet och som omfattats av 1 a § KAPL.

6 månader

En företagare som tidigare omfattats av KAPL skall ordna sitt pensionsskydd enligt företagarnas pensionssystem inom sex månader från det att 1 a § KAPL upphävdes.

Justering av arbetsinkomsten 1 år retroaktivt

Om traktorföretagaren idkat FÖPL- eller LFÖPL-verksamhet redan före lagändringen, skall han justera sin arbetsinkomst. Arbetsinkomsten kan under övergångstiden justeras retroaktivt för ett år eller från 1.1.1993. Möjligheten att justera arbetsinkomsten retroaktivt gäller endast de traktorföretagare som p.g.a. lagändringen övergår från KAPL till företagarnas pensionssystem.

Premienedsättning för nya företagare

Systemet med nedsatt premie gäller traktorföretagare som inleder sin verksamhet efter det att lagändringen trädde i kraft. Företagare som övergår från att ha omfattats av 1 a § KAPL till FÖPL anses inte vara nya företagare med rätt till nedsatt premie.

Om traktorföretagaren tidigare omfattas av 1 a § KAPL, men det finns ett tydligt avbrott i företagverksamheten vid den tid som lagen trädde i kraft, kan traktorföretagaren få nedsatt premie för nyföretagare när han övergår till FÖPL. En förutsättning

Juridiska avdelningen
Rådgivnings- och övervaknings-
avdelningen

30.9.1992

är att traktorföretagaren inte fyllt 43 år när FÖPL-
verksamheten börjar.

7
Information

Pensionsskyddsavdelningen informerar de traktorföre-
tagare som omfattas av 1 a § KAPL om lagändringen
och om skyldigheten att uppta FÖPL- eller LFÖPL-för-
säkring inom sex månader från det att lagen trädde i
kraft.

Traktorföretagarna informeras också om att de kan
tvångsförsäkras enligt företagarnas pensionssystem
om de inte själva upptar en försäkring.

Även traktorföretagare vars arbetsinkomst understi-
ger inkomstgränsen för FÖPL informeras om lag-
ändringen. Samtidigt ges information om möjligheten
att uppta frivillig FÖPL-försäkring.

Även traktorföretagares uppdragsgivare som nyligen
erlagt pensionspremier till LEL Arbeterspensionskassan
informeras om ändringen av pensionsanordningen.

PENSIONSSKYDDSCENTRALEN

Seppo Pietiläinen
Helena Tapio